

עפ"ת 42904/01/14 - אברהם מויאל נגד מדינת ישראל

בתי המשפט

עפ"ת 42904-01-14
10 יוני 2014

בית משפט מחוזי באר שבע

לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ
בעניין: אברהם מויאל באמצעות עו"ד ג'אן

המערער

נגד

מדינת ישראל באמצעות עו"ד דמרי מפמ"ד

המשיבה

פסק דין

ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה באשקלון (כב' השופטת רבקה שוורץ), בתיק המ"ש 9734-10-13, לפיה דחתה בקשת המערער להאריך לו את המועד להישפט בגין דו"ח תנועה.

מדובר בשני דו"חות קנס שניתנו בשל עבירת מהירות, שבוצעו ב-14.8.11, 28.8.11. הבקשה להארכת מועד להישפט הוגשה ביום 8.12.13, דהיינו, כשנתיים ושלושה חודשים לאחר ביצוע העבירה.

לטענת המערער, בזמן ביצוע העבירות הוא היה רשום במשרד הרישוי כבעליו של הרכב, אך בפועל הוא מכר את הרכב לגב' עדי סונסינו. העברת הבעלות לקונה לא בוצעה, בשל עיקול שרביץ על הרכב. על רקע זה, נוצרו חילוקי דעות בין המערער לקונה, ולכן, לא יכול היה המערער לבקש ממנה תצהיר לצורך בקשת ההסבה. לימים, משבוצעה העברת הבעלות, חתמה הקונה על תצהיר, ואף הוא צורף לבקשה.

בית המשפט קמא דחה את הבקשה, עקב תשלום הדו"ח, השיהוי הניכר בהגשת הבקשה ועמדת הפסיקה.

ב"כ המערער מלין על כך, וטוען, כי המערער הוכיח את טענתו באמצעות תצהיר הקונה ואשתו, שהיא מבצעת העבירות, ורישום מקום ביצוע העבירות בעיר מודיעין. עוד הפנה להחלטת בית המשפט לתעבורה בירושלים באותו עניין, שם התקבלה בקשתו. עוד טען, כי בית המשפט קמא התעלם לחלוטין משאלת עיוות הדין אשר יגרם למערער, היה ולא יוארך המועד להגשת הבקשה להישפט, והוא יענש בגין עבירה שלא ביצע. הוא מפנה לפסיקת בתי המשפט המחוזיים, לפיה, על בית המשפט הדין בבקשה להארכת מועד להישפט, לשקול שיקולים דומים לאלה הנשקלים בבקשה לביטול פסק דין שניתן בהיעדר נאשם. דהיינו, השיקול העיקרי אינו הטעם לאיחור בהגשת הבקשה להישפט, אלא השאלה, האם באי ביטול פסק הדין עלול להיגרם עיוות דין לנאשם.

ב"כ המשיבה מתנגד לקבלת הערעור, וטוען כי המערער שילם את הדו"חות כבר באמצע שנת 2012, ומשכך, מדובר בפסק דין חלוט, אשר חלפה השעה לתיקונו. המערער לא פעל כנדרש, עת קיבל את הדו"חות לידי, אלא העבירם לקונה לתשלום. עוד טען כי יש ליתן עדיפות לכלל ספיות הדין.

לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, נחה דעתי כי דין הערעור להידחות.

דין

ב"כ המערער טוען כי על הסוגיה חלים הכללים החלים על בקשה לביטול פסק דין שניתן בהעדר התייצבות, כאמור בסעיף 130(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ"). מילים אחרות, קיומו של חשש לעיוות דין, כשלעצמו, ומבלי שיהיה תלוי בטעם לאי התייצבות (ובענייננו, בטעם לאיחור), די בו כדי להביא לביטול פסק הדין (ראה לעניין זה רע"פ 9142/01 סוראיה איטליא ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 793).

אלא שטענה זו אינה עולה בקנה אחד עם פסיקה מפורשת של בית המשפט העליון, אשר אבחנה בין הליך של בקשה לביטול פסק דין שניתן בהעדר התייצבות, לבין בקשה להארכת מועד להישפט בגין דו"ח. ראה רע"פ 1260/09 שלבי עאטף סעיד נ' מדינת ישראל (2.6.09): **"ניתן לראות אפוא כי כאשר בעבירה מסוג "ברירת משפט" עסקינן, יש להראות כי האיחור בהגשת הבקשה להישפט נובע מסיבות סבירות, שכן הנחת היסוד היא כי הנאשם כלל אינו מעוניין להישפט בגין מעשיו. שונה מצב זה ממקרה בו לנאשם זכות להישפט מלכתחילה, כברירת מחדל, וניתן פסק דין בהיעדרו, שאז ישנו מקום לשקול ביתר שאת אם ישנו מקום לבטל את הרשעתו. במקרה שלפניי מכל מקום, עמדו על כך הערכאות הקודמות, כי לא השכיל המבקש להוכיח כי האיחור בהגשת הבקשה נובע מסיבות סבירות שכן...לא ניתנה סיבה הגיונית מדוע פעל להוכיח את חפותו כשנה ושמונה חודשים לאחר מתן הודעת הקנס..."**

ראה גם רע"פ 9580/11 אייל יוסף נ' מדינת ישראל (27.12.11): **"כפי שציין בית משפט השלום לתעבורה, וכפי ששב וציין בית המשפט המחוזי, על המבקש להסב דו"ח על שמו של זולתו באיחור כה ניכר, ליתן הסבר לפשר השיהוי. המבקש נמנע בשתי הערכאות להסביר מדוע איחר באופן כה ניכר בבקשתו להסבת הדו"ח, והסבר אינו בנמצא אף בבקשת רשות הערעור; גם לא הובאו "נימוקים מיוחדים אחרים" (סעיף 230). בקשת המבקש לזנוח את הפרוצדורה ולהתמקד במהות, שובת לב ככל שתהא, אין בה כל ממש, שכן אם תתקבל טענתו, משמעות הדבר שלא יהיה לכך סוף, ובקשות הסבה יוכלו להיות מוגשות ללא תלות בזמן ביצוע העבירה. אין להלום דבר זה, ולא זו היתה כוונת המחוקק ביצירת האפשרות של עבירות ברירת משפט."**

עיננו הרואות אפוא, כי מדובר במבחנים שונים בתכלית, כאשר בבקשה להארכת מועד להישפט בגין דו"ח ברירת משפט, מושם הדגש על הסיבה לאיחור. הטעם לכך הוא סוג ההליך, אותו ביקש המחוקק להגביל בזמן, משיקולים של סופיות הדין ויעילות. ראה לעניין זה רע"פ 2096/07 כוכבי נ' מדינת ישראל (1.5.07): **"על הסוגיה חולשות הוראותיו של סעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי, כמו גם הכללים הנוהגים ברגיל באשר להידרשות מחודשת להרשעה חלוטה בפלילים. אלה גם אלה סוללים בפני אדם אשר קנס הושת עליו בגין עבירת תעבורה שביצע לרבות בפני מי ששילם את הקנס, דרכים שונות להתגונן בפני הרשעה או לשנות ממנה. בחלקן מוגבלת הפעולה בזמן, וזאת משיקולים של סופיות הדין ושל יעילות ההליך."**

טעם נוסף לצורך בהקפדה על מועדים, הוא הוראת ההתיישנות שבסעיף 9(א)(4) לחסד"פ, לפיה תקופת ההתיישנות של דו"חות היא שנה מיום ביצוע העבירה. מכאן, שהתעלמות מהסיבות לאיחור, ומתן היתר לבצע הסבה בכל עת שיחפוץ הנאשם, משמעותה המעשית היא התיישנותה של העבירה נשוא הדו"ח. על כן, אין לראות בהקפדה על המועדים עניין של פרוצדורה מול מהות, אלא חלק ממהות ההליך. גישה אחרת תוציא את העוקץ מההליך, ותביא

להגשת בקשות להסבת דו"חות באופן סיטוני, כל אימת שיחפוץ נאשם, מה שיפגום הן בעקרון סופיות הדיון והן ביעילות ההליך.

במקרה זה לא השכיל המבקש להוכיח כי האיחור בהגשת הבקשה נובע מסיבות סבירות, שכן לא ניתנה סיבה הגיונית לכך שפנה לבית המשפט באיחור של למעלה משנתיים, ולאחר ששולם. אין בכך שהמערער היה בסכסוך על רקע מכירת הרכב כדי למנוע ממנו להגיש בקשה להישפט במועד, ולהעלות טענותיו.

אשר על כן, אני דוחה את הערעור.

ניתן והודע היום, י"ב סיוון תשע"ד, 10 יוני 2014, בהעדר הצדדים.